

Ny lokalplan for Østre Skole

bevar mig vel Nyhedsbrev
December 2016

Holbæk Kommune

LANDSFORENINGEN FOR

byggnings- og landskabskultur

Ny lokalplan for Østre Skole

Østre Skole er som folkeskole nedlagt og eleverne flyttet til en utryg tilværelse i midlertidige pavilloner ved Sofienlundsskolen afdeling Bjergmarken inden de måske skal videre til Absalonskolen. Byrådet har heldigvis ønsket at bevare Østre Skoles bygninger, selv om funktion og indhold ændres. Kommunen har derfor udarbejdet lokalplan 1.50, som har været til offentlig høring frem til den 8. december 2016. På side 12 i lokalplanforslaget står der, at kommunen er ejer og vil stå som bygherre på renovering og ombygning af ejendommen. Stor var derfor forundringen over, at man længe før lokalplanen var godkendt, begyndte at udskifte vinduerne til grafit-sorte vinduer i stedet for de hvide som bygningen er født med.

Senest har kommunen tillige igen vedtaget at sælge bygningerne, med en fast lejekontrakt på en del af anlæget.

Museum Vestsjælland har sammen med Bevaringsforeningen, samt en række andre borgere fremsendt indsigelser mod lokalplanen på primært vinduesfarven, men også en række andre punkter.

Vi er imidlertid stadig bekymrede for, om man med baggrund i den udarbejdede lokalplan, vil kunne overlade bygningerne til en usikker skæbne i hænderne på en ukendt køber.

Arkitekt Anton Haunstrup's revolutionerende skolebyggeri, Østre Skole blev påbegyndt i 1901.

Østre Skole blev i kraft af sin størrelse og fremtrædende nationalromantiske arkitektur et naturligt samlingspunkt i kulturmiljøet, og er et af de bedste eksempler i Danmark på en "pavillonskole" (skole bestående af fritliggende eller sammenbyggede bygningsenheder).

Smedelundsgade

Fordgrunden på hjørnet af Rosen og et par numre op ad Smedelundsgade er ved at blive købt af TK development, som vil bygge butikker og boliger.

Vi har med stor tilfredshed, konstateret at "Komediehuset" i Smedelundsgade, trods tidligere planer, nu bevares for eftertiden.

Bygningen, som ses midt i billedet, vil på et langt stræk være den eneste tilbageværende brik på den side af gaden.

Vi har samtidig i Nordvestnyt kunnet læse, at der arbejdes med planer om at opføre et højhus i **7 etager** på grunden op mod Føtex parkeringsplads.

Da Kaj Wilhelmsen byggede Føtex bygningen, var der store protester mod, at der på taget af bygningen kunne opføres en etage med boliger.

Denne mulighed er heldigvis aldrig blevet udnyttet, men at tro at man så kan bygge et 7 etagers boligårn på grunden ved siden af, er da helt forfejlet.

På en grund, som ligger som nærmeste nabo til Skolegade og det fine kvarter syd for Østre Skole, er der behov for en mere nænsom overgang, gerne med boliger, men i en skala som tager hensyn til sine omgivelser.

Ahlgade 41

Midt i 1800-tallet kom en jyde til Holbæk og slog sig ned som manufakturhandler på Ahlgade 41. Han hed ikke Mads Skjern, men Sabinus Seidelin, og han var apotekersøn fra Silkeborg. Seidelin havde fået en ny ide. I stedet for som andre købmænd at importere varer gennem Hamburg tog han direkte til manufakturernes mekka, Manchester, og importerede varerne derfra. På dette tidspunkt var Manchester så dominerende, at et par fabriksfremstillede bukser simpelthen blev kaldt for "manchesters".

Det var for lidt at tage hjem til sig selv, og Seidelin udviklede hurtigt en blomstrende en gros virksomhed.

Han solgte forretningen i Holbæk til W.R. Tidemand og drog til København med sin en gros forretning. Den blev senere solgt, men lever den dag i dag under Jardex (Vi gamle husker endnu sloganet "Bravo, Mr. Jardex".)

Tidemand fulgte i Seidelins fodspor, også som grossist, og ligesom Seidelin solgte han forretningen i Holbæk for i stedet at opbygge en større en gros virksomhed i København. Efterfølgeren, Carl Reffs, blev i Holbæk, og overdrog senere butikken til Wessel og Vett (Magasin).

Fona i Holbæk er lukket, og lejemålet overtaget af Vivaldi, som gik igang med en gennemgribende modernisering og fornyelse af både det indre og det ydre.

Hverken Seidelin eller Tidemand glemte dog Holbæk. Tidemand forærede kommunen den jord, som nu er Strandparken, og Seidelin donerede pavillonnen. Mindre heldigt var det, at de også var hovedsponsor bag den nye St.Nicolai Kirke, som blev bygget på pladsen for klosterkirken St.Lucius. Hvis pengene ikke havde været der, var St.Nicolai måske ikke blevet bygget, og så havde vi stadig haft en middelalderkirke. Som der er nu, har vi haft tre, hvoraf ingen er tilbage. De andre to var den første St.Nicolai på Ahlgade (omkring 9-11) og Vor Frue i Labæk. Som få andre har de tre fået et minde i form af gadenavne omkring Østre Skole.

På museet findes det seidelinske stel, et meget fornemt stel med motiver fra Seidelins historie. Dele af det er udstillet.

Da Seidelin kom, var bygningen et enetages længehus med både forretningen og ”privaten” til gaden, men hurtigt blev den et flot grundmuret toetages hus med butik og store vinduer i hele stueetagen samt lager bagved. Herved adskilte den sig fra de fleste forretninger i Holbæk.

Allerede i Wessel og Vett's tid tilføjedes de fire navne – Seidelin, Tidemand, Reff og Wessel og Vett – på facaden. Det er et flot minde om Holbæk som manufakturby – hvad den nu stadig er.

Vi har fra Bevaringsforeningen rettet henvendelse til nogle af folkene bag Vivaldi kæden, idet vi havde en begrundet frygt for, at de historiske gamle skilte ville blive dækket og erstattet af neonskilte. Vi har ligeledes opfordret kommunen, som er den myndighed, som skal godkende al ny skiltning, til at have fokus på situationen.

De nye facader er nu blevet afsløret, og man har med respekt fulgt den oprindelige opdeling med vinduer i hullernes fulde højde, og de oprindelige navneskilte skulle angiveligt være gemt bag den diskret grå plade med neonskiltene.

Bevaringsforeningen og ”Team Bevaring”

I sit foredrag på vores generalforsamling i marts rakte Holbæks borgmester Søren Kjærsgaard hånden ud til foreningen og inviterede os til et samarbejde med kommunen. Efterfølgende blev ”Team Bevaring” dannet med deltagelse fra kommunen, Museum Vestsjælland og foreningen, denne repræsenteret ved Gitte Degener og Peter Korsgaard.

Fra kommunen deltager fem personer fra forskellige forvaltninger, herunder afdelingsleder Lotte Højgaard fra Plan og åben land. Fra museet deltager museumsinspektør Bitten Larsen.

Vi har efterfølgende haft tre gode møder, hvor vi har kunnet spørge ind til løbende sager, diskuteret muligheden for at deltage i et projekt omkring registrering af bevaringsværdige bygninger. Den gamle Holbæk kommune er jo blevet gennemgået, men resten af den nye kommune mangler. Og mere andet. Desuden har vi suppleret med andre bestyrelsesmedlemmer været på en tur rundt i kommunen, hvor vi fortrinsvis så på elementer i herregårdslandskabet (minus herregårde).

Selv om vi har forskellige tilgange og råderum, har der været en rigtig god dialog, og vi har ikke mindst fået et godt forhold til hinanden. Mere om ”Team Bevaring” i næste nyhedsbrev.

Bakkekammen 40

Realdania By og Byg køber et af landets fornemst bevarede eksempler på Bedre Byggeskik- arkitekturen. Købet af Bakkekammen 40 i Holbæk sker i forlængelse af 100 års jubilæet for arkitekturbevægelsen, og ejendommen vil blive restaureret og istandsat, inden huset vil blive lejet ud.

Bakkekammen 40 er tegnet af arkitekt Ivar Bentsen med Marius Pedersen som "tegnekal". Huset blev bygget til grosserer Julius Mortensen i 1917.

Bakkekammen 40

Bygningsbevaringsfonden

Holbæk Kommune

Bygningsforbedringsfonden i Holbæk Kommune

- yder rente- og afdragsfri lån til private til vedligeholdelse og forbedring.
- er oprettet af Holbæk Kommune, Indenrigsministeriet og grundejernes investeringsfond.
- er en forsøgsordning i forbindelse med byfornyelsen i Holbæk Kommune.
- har til formål:
  - at yde ejere lån til udskiftning af nedslidte bygningsdele samt oprettelse af vedligeholdsmæssige mangler på bygningers klimaskærm/ydre ramme.
  - at sikre at istandsættelsen sker ved en byggeteknisk og æstetisk og korrekt bevaring af udvendige bygningsdele.

Bygningsforbedringsfonden, kan kontaktes for spørgsmål på tlf.: 72 36 41 40

Se mere på kommunens hjemmeside www.holbaeknettet.dk.

Nyhedsbrevet **bevar mig vel**
udgives af Foreningen for Bygnings
og Landskabskultur
i Holbæk Kommune.

Bestyrelsen:

Peter Korsgaard, formand
Stillidsvej 27
4300 Holbæk

E-mail: korsgaardpeter@gmail.com

Birgitte Degener, næstformand

Skolegade 6

4300 Holbæk

birgittedegner@gmail.com

Steen Olsen, kasserer

Bredebovej 29, 1mf

2800 Lyngby

E-mail: sholsen@dk.ibm.com

Ole P.B.Nielsen, sekretær og arkivar

Rolighedsstræde 18

4300 Holbæk

E-mail: opbn@hotmail.com

Peter Haugaard, nyhedsbreve

Strandstræde 10, 3.tv.

4300 Holbæk

Mail: p.k.haugaard@gmail.com

Dan Wegener
Labæk 2, 3.sal th.

4300 Holbæk

Mail.. dad@wegener.nu

Paul Syberg, suppleant

Gl.Skovvej 50

4340 Tølløse

Email: syberg@privat.dk

Ole Ramskov, suppleant

Falkevej 5

4300 Holbæk

E-mail: olegrethe@post.tele.dk

Tilknyttet bestyrelsen er:

Peter Sorenus

Ærtevej 10, 1.

2700 Brønshøj

E-mail: peter.sorenus@gmail.com

Gunner Nielsen

Smedelundsgade 6, 2.

4300 Holbæk

E-mail: gunner@post3.tele.dk

Firmamedlemskaber:

Arkitekterne.as

Rådg.Ing. Oluf Jørgensen A/S

Holbæk Malerservice v/Ole Larsen

E.H.Jørgensens Sønner

Sparekassen Sjælland

SKEL.DK Landinspektører

MarcoPlan A/S

Holbæk Rørmontage

Holbæk Stadsarkiv

Kullegaard A/S

GRAND v/ Ulrik Lønberg

Jyske Bank

Malermester Mogens Eriksen

Danbolig v/Henrik Larsen

Holmegaard og Bertelsen

Et firmamedlemskab koster 350 kr.pr.år